

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Gordany Burianové a soudců JUDr. Jaroslavy Vítové a JUDr. Tomáše Kučery ve věci žalobce P ■■■ D ■■■, narozeného ■■■■■, bytem ■■■■■, ■■■■■, zastoupeného JUDr. Janem Matějčíčkem, advokátem se sídlem v Kolíně III., Politických vězňů 98, proti žalovaným 1) Ing. V ■■■ A ■■■, narozenému ■■■■■, bytem ■■■■■, ■■■■■, zastoupeného Mgr. Michaelou Bartošovou, advokátkou se sídlem v Kolín III, Legerova 148, 2) A ■■■ Š ■■■, se sídlem ■■■■■, ■■■■■, IČ: ■■■■■, o náhradu škody ve výši 4,845.187,- Kč, o odvolání všech účastníků proti mezitímnímu rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 18.5.2007, č.j. 6 C 68/2004-50,

t a k t o:

Mezitímní rozsudek soudu I. stupně se mění tak, že nárok žalobce na náhradu škody, za kterou odpovídají společně a nerozdílně první a druhý žalovaný a Ing. I ■■■ B ■■■, kterému byla povinnost nahradit škodu uložena rozsudkem pro zmeškání Okresního soudu v Kolíně ze dne 11.2.2004, č.j. 6 C 1657/2002-47, je dán do výše 80 %.

O výši škody a náhradě nákladů odvolacího řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í:

Napadeným mezitímním rozsudkem bylo rozhodnuto, že základ žalobního nároku je opodstatněný vůči prvnímu žalovanému Ing. V ■■■ A ■■■ z 10 % a vůči druhému žalovanému A ■■■ Š ■■■ z 90 %. Byl zamítnut návrh na určení, že žalovaní jsou odpovědní za škodu společně a nerozdílně.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání všichni účastníci. Žalobce v odvolání především nesouhlasí s provedeným rozdělením odpovědnosti, neboť podle jeho názoru oba žalovaní odpovídají podle principu „falešné solidarity“ vedle sebe, přičemž plněním jednoho zaniká odpovědnost druhého. Zdůrazňuje objektivní odpovědnost prvního žalovaného podle

ustanovení § 427 občanského zákoníku a zdůrazňuje, že se prvnímu žalovanému nepodařilo odpovědnosti zprostit. Domáhal se změny rozsudku soudu I. stupně tak, že bude rozhodnuto, že základ žalobního nároku je opodstatněný vůči prvnímu žalovanému ze 100 % a vůči druhému žalovanému rovněž ze 100 % s tím, že žalovaní odpovídají žalobci společně s tím, že v rozsahu plnění jednoho žalovaného zaniká povinnost plnit druhého žalovaného.

První žalovaný v odvolání namítal, že rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 11.2.2004 byla uložena povinnost zaplatit škodu žalobci I. B., a tím zanikla povinnost obou žalovaných v tomto řízení. Podle jeho názoru je založena překážka věci pravomocně rozsouzené. Rovněž podle jeho názoru měla být vyslovena případně společná odpovědnost více škůdců podle § 438 odst. občanského zákoníku. Navrhoval, aby věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení, případně aby byla žaloba zamítnuta.

Druhý žalovaný rovněž namítal, že rozsudkem Okresního soudu v Kolíně č.j. 6 C 1675/2002-47 ze dne 11.2.2004 byla založena překážka věci rozsouzené a v případě vydání dalšího rozsudku by měl žalobce dva právní tituly na náhradu škody. Podle jeho názoru soud I. stupně nesprávně postupoval podle ustanovení § 420 občanského zákoníku, když v průběhu celého řízení nebylo prokázáno porušení žádného právního ustanovení ze strany druhého žalovaného. To bylo potvrzeno i vyšetřováním případu Policií ČR. Druhý žalovaný nezanedbal žádnou svoji právní povinnost, trať byla v předmětném místě dostatečně zabezpečena a diváci, kteří přihlíželi průběhu soutěže, nebyli v žádném právním vztahu s druhým žalovaným, neboť neplatili žádné vstupné a v tiskových materiálech byli upozorněni na skutečnost, že přihlížejí průběhu soutěže na vlastní nebezpečí. Podle jeho názoru se soud nezabýval tím, že ke škodě na zdraví žalobce došlo v podstatě jeho zaviněním, neboť jak sám uvedl, upadl přes kolo, které tam zanechal jiný divák a spadl do příkopu, kterým se pohyboval soutěžní automobil patrně ve snaze vyhnout se střetu s diváky. Pokud by zůstal na místě, kde původně přihlížel konání soutěže, nedošlo by ke střetu s vozidlem a k jeho zranění. Druhý žalovaný tedy neporušil ustanovení § 415 občanského zákoníku, neboť si počínal tak, aby nedošlo ke škodě a nelze proto rozhodnout o jeho odpovědnosti podle § 420 občanského zákoníku. Domáhal se změny rozsudku soudu I. stupně tak, že žaloba bude zamítnuta.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení předcházející jeho vydání a shledal odvolání všech účastníků částečně důvodnými.

Žalobce se původní žalobou, která směřovala proti prvnímu a druhému žalovanému a proti I. B., která je vedena pod sp. zn. 6 C 1675/2002 Okresního soudu v Kolíně, domáhal odškodnění úrazu, který utrpěl jako divák rychlostní zkoušky dne [redacted] na [redacted]. Při sledování průběhu závodu na místě vyhrazeném pro diváky, nezvládl I. B. průjezd zatáčkou, vyjel z označené trati, projel únikovou zónou a ve vysoké rychlosti narazil do žalobce a přejel jej. Provozovatelem vozidla je první žalovaný a pořadatelem závodu byl druhý žalovaný. Žalobce utrpěl vážná zranění a domáhá se odškodnění bolestného částkou 46.518,75 Kč a odškodnění ztížení společenského uplatnění částkou 4,380.000,- Kč. Okresním soudem v Kolíně byl dne 11.2.2004 pod č.j. 6 C 1675/2002-47 vydán rozsudek pro zmeškání proti I. B., kterému bylo uloženo zaplatit žalobci 4,845.187,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku spolu s náklady řízení a soudním poplatkem a řízení proti prvnímu a druhému žalovanému bylo vyloučeno k samostatnému řízení.

V tomto řízení se soud I. stupně zabýval odpovědností obou žalovaných za způsobenou škodu. Po provedeném řízení dospěl k závěru, že v daném případě je třeba

rozhodnout o dělené odpovědnosti obou žalovaných, když první žalovaný sice odpovídá objektivně za škodu podle § 427 odst. 2 občanského zákoníku, avšak jeho míra účasti na způsobení škody spočívá pouze v tom, že své vozidlo do závodu přihlásil. V řízení nebyla prokázána závada na autě a k nehodě došlo výhradně v důsledku toho, že řidič nezvládl vozidlo v zatáčce a to narazilo do diváků. Dále vyslovil, že druhý žalovaný měl možnost a dokonce povinnost situaci předejít tím, že rizikové místo dostatečně zabezpečí, což podle jeho názoru neučinil. Dospěl proto k závěru, první žalovaný odpovídá za vzniklou škodu z 10 % a druhý žalovaný z 90 % a návrh na určení solidární odpovědnosti zamítl.

Odvolací soud se zabýval námitkou žalovaných, že rozhodnutím o náhradě škody proti I. ■■■■■ B. ■■■■■ došlo k překážce věci rozsouzené. Odvolací soud odkazuje na soudní judikaturu (R 22/1979 Sbírký soudních rozhodnutí) a právní názor zastávaný soudní praxí, že pravomocné rozhodnutí o povinnosti jednoho ze solidárně odpovědných škůdců nahradit poškozenému škodu netvoří překážku věci rozsouzené pro řízení o náhradu téže škody proti ostatním. I poté, co bylo rozhodnuto o povinnosti jednoho ze škůdců k náhradě škody, lze se úspěšně domáhat náhrady škody proti dalšímu solidárně odpovědnému subjektu. V těchto případech soud ve výroku vysloví, že povinností žalovaného je plnit společně a nerozdílně s tím, komu již tato povinnost byla soudním rozhodnutím uložena.

Odvolací soud se především neztotožňuje se závěrem soudu I. stupně o dělené odpovědnosti žalovaných. Podle ustanovení § 438 odst. 1 občanského zákoníku, způsobí-li škodu více škůdců, odpovídají za ni společně a nerozdílně. Podle odst. 2 v odůvodněných případech může soud rozhodnout, že ti, kteří škodu způsobili, odpovídají za ni podle své účasti na způsobení škody. Současná právní úprava v tomto ustanovení vyjadřuje zásadu solidární odpovědnosti škůdců v případech společně způsobené škody. O škodu způsobenou více škůdci jde nejen v případě společného, vzájemně dohodnutého či koordinovaného jednání více osob uskutečňujících společný záměr, ale v případech na sobě vzájemně nezávislého jednání více osob, jež ve svém výsledku vedlo ke vzniku jedné a téže škody. Společná odpovědnost platí i při souběhu odpovědnosti založené na principu presumovaného zavinění s odpovědností objektivní. Zásadně platí, že pokud byla škoda způsobena dvěma nebo více škůdci, odpovídají za ni společně a nerozdílně. V posuzované věci mají žalovaní z hlediska procesního postavení samostatných společníků, a to podle povahy předmětu řízení vyplývající z hmotného práva, které v daném případě dovoluje, aby předmět řízení byl projednán a rozhodnut samostatně vůči každému společníkovi. Většina společenství účastníků má povahu samostatného společenství a samostatnými společníky jsou i solidárně zavázání dlužníci. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že za situace, kdy škoda byla způsobena jednáním více subjektů, které bylo na sobě zcela nezávislé, avšak ve svém výsledku vedlo ke vzniku jedné škody, jedná se o společnou solidární odpovědnost všech škůdců a není žádný závažný důvod, aby soud rozhodl o odpovědnosti dělené.

Odpovědnost prvního žalovaného je třeba vyvozovat z ustanovení § 427 odst. 2 občanského zákoníku. Základem této objektivní odpovědnosti je škoda vyvolaná zvláštní povahou provozu dopravního prostředku, tedy zvláště kvalifikovaná událost, nikoliv zaviněné porušení povinností provozovatele. Právní úprava vychází ze zásady, že ten, kdo určitý dopravní prostředek provozuje, má nést riziko nebezpečí, jež z tohoto provozu vyplývá pro okolí. Subjektem té objektivní odpovědnosti je vždy provozovatel.

Podle ustanovení § 428 občanského zákoníku své odpovědnosti se nemůže provozovatel zprostit, jestliže škoda byla způsobena okolnostmi, které mají svůj původ v provozu. Jinak se odpovědnosti zprostit, jen jestliže prokáže, že škodě nemohlo být

zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat. Pojem „okolnosti, které mají svůj původ v provozu“ je užší než pojem „škoda vyvolaná zvláštní povahou provozu“. V posuzované věci má odvolací soud za to, že ke škodě došlo okolnostmi „majícími původ v provozu“, neboť automobil, který škodu způsobil, vyjel ze své dráhy a neovladatelně vjel do místa, kde stáli diváci, kteří přihlíželi rychlostní zkoušce. Jak bylo již shora uvedeno, jestliže je škoda způsobena okolnostmi, které mají svůj původ v provozu, nepřichází v úvahu zproštění se odpovědnosti provozovatele bez ohledu na to, zda škodě mohlo či nemohlo být zabráněno.

Pokud jde o druhého žalovaného, nebylo v řízení prokázáno, že by porušil pokyny platné pro pořádání automobilových závodů, trať byla zabezpečena v souladu se standardními pokyny, byli zajištěni pořadatelé i prohlídka vozidel. Odvolací soud se však ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že druhý žalovaný porušil povinnost danou mu ustanovením § 415 občanského zákoníku a za škodu odpovídá podle § 420 občanského zákoníku. Ustanovení § 415 občanského zákoníku zakotvuje závaznou právní povinnost každého dodržovat nejen povinnosti uložené právními předpisy a povinnosti převzaté smluvně, ale i bez konkrétně stanoveného pravidla chování počínat si natolik obezřetně, aby jednáním či opomenutím nevznikla škoda jiným ani jemu samému. Takto stanovená generální prevence je součástí občanskoprávního odpovědnostního systému. Jelikož všechna pravidla chování v nejrůznějších situacích nemohou být stanovena či podrobně upravena právními předpisy, ukládá toto ustanovení povinnost každému postupovat vzhledem ke konkrétním okolnostem tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku škody na zdraví, na majetku a na jiných hodnotách. Chovat se v rozporu s touto povinností znamená chovat se protiprávně. Vždy je třeba posuzovat, zda chování v souladu s touto prevenční povinností by bylo způsobilé škodě, jež vznikla, zabránit. V konkrétních podmínkách se vyžaduje vždy takový stupeň pozornosti, bedlivosti a ohleduplnosti, který je (objektivně posuzováno) způsobilý vždy zabránit vzniku daných škod. Odvolací soud má za to, že pořadatel závodu měl zvážit nebezpečnost trasy, kde probíhala rychlostní zkouška a zvážit, zda po rovném úseku silnice, kde jak bylo zjištěno, jela auta rychlostí až 200 km/h a poté následovala ostrá zatáčka, byla dostatečně široká „úniková zóna“ když je možno z obecných zkušeností předpokládat, že půjde o místo se zvýšeným nebezpečím vyjetí z tratě a způsobení škod. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že rovněž druhý žalovaný odpovídá společně a nerozdílně za vzniklou škodu s prvním žalovaným.

Soud je vždy povinen zabývat se i spoluúčastí poškozeného na vzniku škody podle ustanovení § 441 občanského zákoníku. Podle tohoto ustanovení byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně; byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám.

Škoda nemusí být pouze výsledkem jednání škůdců, ale i samotného poškozeného. Tato odpovědnost je založena na subjektivním principu. Zavinění či spoluzavinění poškozeného se na rozdíl od zavinění škůdce podle § 420 odst. 3 občanského zákoníku nepresumuje. Protiprávním jednáním poškozeného je také jednání porušující obecnou preventivní povinnost ve smyslu ustanovení § 415 občanského zákoníku. Je povinností každého chovat se tak, aby nezpůsobil škodu, a to nejen ve vztahu k ostatním, ale i vůči sobě samému. Obecně lze říci, že dodržovat preventivní povinnost ve smyslu ustanovení § 415 občanského zákoníku má i divák rychlostní zkoušky automobilové rallye, neboť se jedná o potenciálně nebezpečný podnik, při němž se vozidla pohybují zvýšenou rychlostí s cílem absolvovat předepsanou trasu v co nejkratší době, aniž by pro jezdce platila pravidla silničního provozu. K rozumnému požadavku na diváka patří, aby si nebezpečí kolize uvědomil, a přizpůsobil tomu své počínání, včetně výběru místa, odkud hodlá závod sledovat,

přestože přístup na ně nebyl pořadateli zakázán. I když by v posuzované věci nedospěl soud k závěru, že si žalobce zvolil nebezpečné místo pro sledování závodu, je třeba zohlednit i to, že při vzniku škody (úrazu žalobce) hrála roli i náhoda, kdy zakopl o jízdní kolo dalšího diváka, proto se mu nepodařilo utéct z místa, kam vjel automobil. Náhoda v tomto případě byla rovněž jednou z příčin vzniku škody. Nejedná se sice o spoluzavinění, jde však o objektivní skutečnost, která tíží toho, kterého postihla, tedy poškozeného. V těchto případech se při určení podílů připadajících na škůdce a poškozeného analogicky používá ustanovení § 441 občanského zákoníku (srovnej R 3/1984 Sbírky soudních rozhodnutí) a odvolací soud dospěl k závěru, že za situace, kdy na vzniku škody se podílela náhoda (objektivní skutečnost) a v menší míře i nevhodně zvolené místo diváka, jde o skutečnosti, které přispěly ke způsobení škody a ovlivnily její rozsah ve výši 20 %.

Z uvedených důvodů byl mezitímní rozsudek soudu I. stupně změněn tak, že oba žalovaní spolu s Ing. I. [REDAKCE] B. [REDAKCE] odpovídají společně a nerozdílně za škodu vzniklou žalobci do výše 80 %. (§ 220 odst. 1 o.s.ř.)

O nákladech odvolacího řízení a výši škody bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání do 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Kolíně.

V Praze dne 4. prosince 2007

Za správnost vyhotovení:
Lenka Synková

JUDr. Gordana Burianová, v.r.
předsedkyně senátu